

Подальші дослідження слід зосередити на вивченні сучасних технологій щодо підвищення врожаю капусти кормової в сумішках зі злаковими та бобовими однорічними культурами.

УДК 633.12:631.527

Заїка Є. В., канд. с.-г. наук, в. о. старшого наукового співробітника відділу селекції та насінництва круп'яних культур,

Каражбей П. П., канд. с.-г. наук, провідний науковий співробітник відділу селекції та насінництва круп'яних культур

Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН»

e-mail: Evzaika503@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ СЕЛЕКЦІЇ НОВИХ СОРТІВ ГРЕЧКИ ПОСІВНОЇ В ННЦ «ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

Селекція гречки посівної, як перехресника, ускладнена наявністю системи самонесумісності з цитоплазматичними факторами та ентомофільністю, тому, головним чином, базується на масовому доборі за материнським компонентом (Mukasa et al., 2010). Одним з напрямів селекційного вдосконалення гречки є створення сортів технологічного спрямування з відносно коротким періодом вегетації (60–70 днів), що необхідно для весняних та пізніх (поукісних, пожнивних) посівів (Алексеева, 2004). Іншим напрямом є створення сортів інтенсивного типу. Вони повинні характеризуватися екологічною пластичністю, добре реагувати на внесення високих доз добрив (60–90 кг і більше) та мати обмежений ріст, еректоїдне розташування листків, короткі міжвузля та незначне гілкування (Фесенко, 2004). Третій напрям – створення антоціанових форм для добування флавоноїдів (рутину) із вегетативної маси (Парахін, 2010).

Селекція сортів гречки у ННЦ «Інститут землеробства НААН» здійснюється як відбором генотипів за прямими ознаками продуктивності (маси 1000 зерен, кількості зерен з рослини та маси зерна з рослини). Таким методом створені широко розповсюджені у виробництві сорти гречки Антарія, Українка, Оранта, Лілея. В останні роки

сорти гречки створюються з використанням селекційних індексів (індекс індивідуальної продуктивності, озерненість III, індекс атракції), створюються сорти-синтетики шляхом об'єднання генотипів з високим рівнем гетерозису у популяцію із подальшим сортовипробуванням. Створений таким методом сорт-синтетик Син-3/02, що володіє високою екологічною пластичністю, стійкий проти вилягання, обсипання і має врожайність 3,0–3,9 т/га.

Також створено нові сорти гречки, що відповідають вимогам сучасного виробництва – Мальва, Рута, Надійна. Вони мають високий потенціал врожайності (2,5–3,5 т/га) і добре пристосовані до агрокліматичних умов Полісся, Лісостепу і Степу. Занесений до Реєстру сортів рослин України у 2015 р. сорт Ольга придатний для високоінтенсивної технології вирощування, оскільки має детермінантний тип галушення, що сприяє збільшенню стабільності плодоношення за роками, є низькорослим і середньостиглим.

З наведеного вище можна зробити висновок, що подальше зростання врожайності за роками буде можливе завдяки залученню господарсько-цінних еволюційних мутацій (детермінантність, зелено- та червоноквітковість) у генетичний пул гречки та інтенсивному використанню ефекту гетерозису.

УДК 633.11:631.524

Заїма О. А., науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: oleksii.zaima@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГІЦИДІВ НА ПШЕНИЦІ М'ЯКІЙ ОЗИМІЙ

Підвищення ефективності зернового комплексу та нарощування виробництва зерна є одним із найважливіших напрямків розвитку сільськогосподарства України. Унаслідок негативного впливу шкідливих організмів щорічно втрачається близько 1/3 врожаю. Важлива роль в інтенсифікації рослинництва належить захисту рослин.

Захист рослин за інтенсивних технологій рослинництва повинен бути інтенсивним. Внаслідок цього роль хімічного захисту істотно зростає. Польові дослідження з вивчення ефективної дії фунгіцидів вивчали на сортах пшениці озимої: Берегиня миронівська, Господиня миронівська, Горлиця миронівська. Сівбу проводили сівалкою